

Brev till regioner som har en regional flygplats i regionen

Det är tydligt att vi behöver göra en omställning i samhället för att möta och hantera de stora utmaningar vi står inför. En utgångspunkt är hållbarhetsmålen i Agenda 2030 men det finns också en rad andra analyser av förutsättningarna för en hållbar utveckling i Sverige och Europa som visar på att vi måste göra det tillsammans. Utmaningarna handlar om miljö- och klimat, energiförsörjning, demografi, integration, jämställdhet, försörjningsmöjligheter, jämlik hälsa och mycket mer. En del av omställningen är att utveckla ett hållbart transportsystem, som stödjer regionernas arbete med att nå en hållbar utveckling och långsiktig konkurrenskraft i Sverige och som bidrar till att människor kan bo och leva i hela landet. Här kommer det här projektförslaget att kunna vara en resurs.

Bakom det här projektförslaget står Svenska Regionala Flygplatser (SRF), som är en branschorganisation ägd av 33 regionala flygplatser från Pajala i norr till Kristianstad i söder. I den förberedande projektgruppen ingår också Trafikverket. Vi är övertygade om att flyget och flygplatserna kommer att fortsätta spela en viktig roll för en konkurrenskraftig hållbar utveckling i regionerna. En del av omställningen är att snabba på vägen till ett fossilfritt flyg (se också flygets färdplan kopplad till Fossilfritt Sverige), men också att förtydliga och förstärka varje flygplats betydelse för sin regions konkurrens- och attraktionskraft. Förutsättningar för att det ska vara framgångsrikt är att det finns en stark och fungerande samverkan mellan aktörer från olika politikområden och att nationella och regionala/lokala intressen kan samlas kring gemensamma mål och strategier. Där är kopplingen till regionernas strategier för Smart specialisering ett bra exempel på hur projektet kan bidra med att synliggöra vilka konkreta behov som transformationen av "flyget" har och där det i flera av regionerna pågår prioriterade innovationsprocesser kopplade till Smart Spec-strategiernas styrkeområden. Flyget och flygplatserna kan här fungera som viktiga platser och resurser för test, implementering och demonstration. Då är det en styrka att i stort sett alla regionala flygplatser, nationella aktörer och flera företag i flygbranschen följer projektet.

Mål för Grön Flyglats 2.0

Övergripande mål för projektet är att skapa tillväxt lokalt och regionalt genom ny hållbar mobilitet och infrastruktur. I samverkan med regioner och kommuner har minst tre fallstudier genomförts som belyser hur det fossilfria flyget, inkl nya typer av flygfarkoster, kan bidra till en hållbar regional utveckling. Business case och affärsmodeller som stödjer kommersialisering och regional tillväxt genom fossilfritt flyg har utvecklats per region. Studierna har gett deltagande aktörer ökad förståelse av betydelsen av ett hållbart transportsystem och vilka utvecklingsmöjligheter det innebär.

Andra mål är:

- Minst 75% av flygplatserna är fossilfria.
- Testanläggningar för el-/ vätgasflyg på minst två flygplatser.
- På minst fem flygplatser finns solcellsparkar eller är projekterade.
- Minst två nya system för automatisering eller digitalisering av flygplatsdrift har tagits fram.
- Minst tio ägare har resepolicy som inkluderar köp av SAF.
- Utsläppskalkylator finns på minst 15 flygplatsers hemsidor.

Nuläge

Under innevarande programperiod har SRF med 27 av de regionala flygplatserna som medaktörer drivit projektet Grön Flygplats, där grunden lagts till det här uppföljande projektet. Grön flygplats har handlat mycket om flygplatsernas klimatomställning, men även om att förbereda flygplatserna för det nya fossilfria flyget. En målbild för en regional flygplats år 2045 har också tagits fram. <https://gronflygplats.se/> Det nya projektet kommer att ha ett större fokus på innovationer, som i praktiken kan bidra till flygets transformation, och om att förstärka och förtydliga flygets och flygplatsernas betydelse för konkurrenskraftig och hållbar regional utveckling i hela landet.

Tillväxtverkets utlysning

Tillväxtverket, som har ansvaret för hanteringen de Europeiska Regionalfonden (ERUF) har en nu utlysning öppen i det nationella programområdet. Där efterfrågas projektförslag som i stort sett överensstämmer med det som SRF, tillsammans med sina 30 medlemsflygplatser och andra samverkansparter, har identifierat att det är angeläget att arbeta med. I den nuvarande programperioden trycker Tillväxtverket extra hårt på att projekt följs och stöds av (även om det inte behöver vara pengar) regionalt utvecklingsansvariga (RUA), och att det finns kopplingar till regionernas strategier för Smart specialisering. Detta är något som stämmer bra med det projektförslag, som vi nu presenterar.

I en kommande projektansökan kommer en mera detaljerad beskrivning finnas av projektets innehåll, mål, organisation och finansiering. Helt kort är innehållet detta:

- Flygets klimatomställning och hur flyget och flygplatserna kan vara en motor för regional utveckling. Här ingår också hur flygplatserna ska förberedas för att ta emot det nya fossilfria flyget så inte den regionala flygplatsen blir den trånga sektorn.
- Flygplatsernas roll och betydelse som regionala nav i ett framtida hållbart rese- och transportsystem.
- Flygplatsernas möjligheter att vara platser för flera samhällsviktiga funktioner, som t.ex. energieffektivisering och energiproduktion (sollik på de stora ytor som finns), test- och demomiljöer för forskning och näringsliv, hubb för besöksnäringen m.m.
-

Fråga till regionen

Regionen behöver inte bidra med medfinansieringen till projektet, vare sig i form av pengar eller genom redovisad arbetstid. Däremot är det värdefullt om Regionen bekräftar att detta projekt kan vara en resurs i arbetet med hållbar regional utveckling och att det finns kopplingar till Regionens strategi för Smart specialisering. Detta sker genom att skriva under bifogade "letter of support", som kommer att biläggas ansökan. Ni får gärna lägga till eller göra ändringar i mallen.

Den fullständiga ansökan kommer att vara tillgänglig för er i Regionen innan den skickas till Tillväxtverket senast den 12 september.

Kontakt

Jag eller David Hild kommer att kontakta er för en dialog om ansökan, men ni får gärna återkomma till någon av oss med frågor och inspel.

mari.torstensson@flygplatser.se , 070-8192137

david.hild@flygplatser.se, 073-990 61 06

Hälsningar

Mari Torstensson